

Респондент: Євгенія Хадоковська, (19 років).

Хто записав: провідний редактор
(з видавничої діяльності та сайту)

Інформаційно-видавничого відділу

Національного музею Голодомору-геноциду

Любов Гоцуляк.

Дата запису: 24.05.2022 року.

Спосіб проведення інтерв'ю: Аудіодзвінок.

Євгеніє, розкажіть, будь ласка, як для вас розпочався ранок 24 лютого?

Я прокинулася о 6-ій ранку від повідомлень та дзвінків в телеграм-каналі. Усі писали про те, що розпочалася війна. Ми з колегами якраз напередодні говорили на цю тему, але я взагалі не вірила, що це може статися. Навіть коли вранці я на власні вуха чула звуки вибухів, то все одно не вірила, що все це набере таких масштабів. Думала зараз два-три дні постріляють, Маріуполь відіб'ється, адже є багато техніки та військових.

Чи пішли ви того дня на роботу?

Так, я пішла на роботу. Маршрутки та автобуси не їздили, тому довелося їхати на таксі. Колективом ми вирішили зібратися у нас в закладі. Я працювала адміністратором у «ІЗВА-читальня», спільно ми вирішили, що наш заклад стане так званим сховищем для людей, чиї будинки постраждають або ж комусь потрібна буде медична допомога, їжа чи комусь просто потрібно буде переночувати. А потім просто поїхала додому і до 27 лютого читала книги та відпочивала. Тоді як такої війни для мене ще не було. А от 27 числа коли відключили електрику, десь далеко було чути вибухи, стрілянину, чути авіацію. Зв'язку ні з ким немає, дізнатися яку-небудь інформація немає можливості. І тоді розпочинається щось страшне.

Скажіть, будь ласка, а де ви переховувалися та хто ще був разом із вами?

Разом із молодшим братом та батьком ми жили в приватному секторі, на околиці міста. Обстрілювати безпосередньо наш район, вулиці, будинки почали 3 березня. Спочатку прилетів снаряд у будинок, що за моїм, ще через п'ять хвилин у сусідній. І вийти тоді на вулицю взагалі не було можливості. І далі весь час ми перебували в будинку, бігали із підвалу до кімнати.

Яка ситуація була із запасами їжі, її приготуванням та водою?

Нам пощастило, що ми жили в приватному будинку. Батько мій розпалював мангал, де ми власне і готували їжу. Запасів їжі у нас трохи було, не можу сказати, що занадто багато, але достатньо. Ми скоординувалися разом із нашими сусідами та допомагали один одному. Коли розпочалася уже жорстока війна саме у моєму районі, коли все підривалося, горіло та бахкало кругом, то вистачало тільки консерви. У нас була одна консерва для трьох людей на один прийом їжі. З кожним днем ставало дедалі небезпечніше,

страх огортав щосекунди. З їжею ставало уже дедалі важче. Десь у середині березня, числа п'ятнадцятого, почали уже грабувати склади і продавати це. Люди, котрі це крали, приходили до нас на вулицю і ми у них купували. Це були якісь шоколадки, батончики, макарони швидкого приготування, крупи – те, що швидко не псувалося. Щоправда, ціни на продукти були просто космічні, але іншого виходу не було.

Коли стало уже дуже страшно, то ми вирішили з братом, що потрібно іти з міста. У нас були зібрані речі і ми думала, що в годині четвертій ранку підемо пішки на Мелекіно, але вийшло так, що бої не припинялися. Вони були цілодобово і вийти було просто неможливо, тому ми вирішили залишатися вдома. Це вже був такий дзвінок відчаю, тому що ми чули, як люди вмирали на вулиці і розуміли, що з будинку ми не вийдемо. Або ми помремо усі разом вдома з голоду, або нас просто розстріляють на вулиці. І обрали помирати вдома. До 16 квітня ми були вдома, а 17-го уже побачили, що люди починають ходити по вулицях. 18-го приїхала гуманітарна допомога. Люди почали виходити з будинку і починати говорити з російськими військовими, котрі були просто повсюди. Саме вони казали, що нам можна робити, а що ні. Де можна ходити, а де ні. Пересування обов'язково мало здійснюватися з паспортами.

Я розумію, що саме тому ви і вирішили виїхати?

Мій батько та брат залишилися в Маріуполі, так як наш будинок постраждав не так як у інших людей. Якщо подивитися на мою вулицю, то там більш-менш три вцілілі будинки, з полонаним дахом та вибитими вікнами, але якщо відремонтувати, то жити можна. Мої рідні вирішили залишитися там і, коли війна остаточно завершиться, то виїхати в інші міста України, де можна жити буде. Можливо навіть і Крим, тому що Крим – це Україна! А я вирішила просто виїхати, щоб заробити грошей і допомогти своїй родині. Бо перебуваючи зараз у Маріуполі я нічого не можу зробити.

Розкажіть, будь ласка, як проходила ваша евакуація з Маріуполя?

Виїздила я разом із друзями 16 травня. Найперше, з чим ми зустрілися, – це фільтрація. Працівники поліції ДНР (жінки) – вони нормально зі мною спілкувалися, жартували, сміялися. Але коли я потрапила в інший кабінет до чоловіка, то далі понеслося. Він запитав, на якій спеціальності я вчилася, чому в анкеті, котру ми заповняли напередодні, поставила незавершене вище? Я відповідала, що навчалася на міжнародному праві, а він мене обсміяв і запитав: «Ну, и как, тебе помогло твое международное право? Нашла на кого учиться...». Розпитував про батьків, де я працювала, чому я не служила. Дивилися на наявність татуювання. На перевірку дівчат російські військові приділяли менше уваги, ніж чоловіків.